FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM il-}amis, 16 ta' Mejju, 2002

Kaw\a Numru 8
~itazz. Nru. 1096/01JRM

ID-DIRETTUR {ENERALI FL-UFFI~~JU TAL-PRIM MINISTRU u d-Direttur {enerali tax-Xog]lijiet

vs

FITHOME LIMITED

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fit-18 ta' {unju, 2001, li bih l-atturi ippremettew:

Illi b'ittra ta' a``ettazzjoni tat-tender numru LA/SC 330/97 tad-29 t'Ottubru, 1997, li kopja tag]ha hija hawn annessa u mmarkata b]ala Dok. "A", id-Direttur tax-Xog]lijiet a``etta l-

offerta tas-So`jeta' konvenuta Fithome Limited, li ]adet l-appalt g]all-fornitura u installazzjoni ta' "*timber suspended ceiling*" fl-uffi`ini tal-Uffi``ju Prim Ministru, fil-Berga ta' Kastilja, il-Belt Valletta, skond specifications tat-tender, g]all-prezz ta']mistax-il elf sitt mija u tliet liri maltin u tmenin `entezmu (Lm15,603.80);

Illi skond l-imsemmija ittra ta' a``ettazzjoni, dawn ix-xog]olijiet kellhom ikunu lesti fi \mien sitt [img]at meta tin]areg l-ordni sabiex jinbdew ix-xog]olijiet, liema ordni ng]atat permezz ta' ittra datata 3 ta' Novembru, 1997, sabiex ix-xog]olijiet jinbdew fis-6 ta' Novembru, 1997, skond dokument hawn anness u mmarkat b]ala Dok. "B";

Illi sallum is-So`jeta' Fithome Limited t]allset is-somma ta' sbatax-il elf u ]amsin lira maltin u sittin `entezmu (Lm17,050.60) li tirraprezenta kemm xog]olijiet li kienu ``ertifikati mill-Architecture Project, li kienu l-periti konsulenti tal-Uffi`ju tal-Prim Ministru dwar dan il-progett kif ukoll ]las g]al '*extra works*' li [ew awtorizzati, rakkomandati u ``ertifikati mill-istess Periti konsulenti, Architecture Project;

Illi l-konvenut naqas milli jesegwixxi l-appalt skond l-ispecifications tat-tender, stante li s-So`jeta' Konvenuta kellha tarma *subframe* qabel ma tarma s-soffit, liema *subframe* qatt ma ntrama, bil-konsegwen\a li s-soffitt fih diversi difetti, kif ukoll jikkostitwixxi periklu lill-]addiema fl-istess uffi`ju tal-Prim'Ministru;

Illi skond l-offerta mressqa mis-so`jeta' konvenuta u a``ettata mid-Direttur Generali tax-Xog]olijiet, li kopja tag]ha hija hawn annessa u mmarkata b]ala Dok. "C", kienet inkuza l-istima ta' l-ispejje\ involuti sabiex issir il-manifattura u l-installazzjoni ta' l-imsemmi *subframe*;

Illi apparti s-*subframe* nieqes, irri\ulta li fl-istess struttura tas-soffitt je\istu diversi difetti o]ra u g]alkemm is-So`jeta' Fithome Limtied [iet interpellata diversi drabi sabiex tlesti x-xog]olijiet kollha, din l-istess so`jeta' baqg]et inadempjenti; filwaqt li nonostante li s-So`jeta' konvenuta ppruvat tirrimedja diversi difetti, xorta s-soffitt baqa' difettu\;

Illi fit-28 ta' Jannar 1999, waqg]et mal-art, qrib wie]ed mill-impjegati ta' l-uffi`ju, parti mis-soffitt;

Illi l-Periti konsulenti Architecture Project irrilevaw illi sakemm ma ji[ix zarmet is-soffitt u armat mill- [did, skond kif kien stipulat fl-ispecifications tat- tender, dan is-soffitt ma jista' qatt jittrangawlu d-difetti kollha u wisq inqas jista' jkun `ertifikat li sar skond l-arti u s-seng]a;

Illi g]all-interpellazzjonijiet ta' l-atturi is-so`jeta' konvenuta rrispondiet illi]afna mid-difetti li rrizultaw kienu min]abba l-g]azla]azina li saret mill-konsulenti fl-g]azla ta' l-injam uzat g]as-soffitt;

Illi l-allegazzjonijiet irri\ultaw infondati stante illi ftit ta' \mien wara, progett ie]or simili, fl-istess uffi`ini tal-Uffi`ju tal-Prim Minstru, irnexxa mija fil-mija, u ntuza l-istess disinn u l-istess materjal li kienu rrakomandaw il-Periti konsulenti Architecture Project fil-ka\ in ezami;

Illi s-so`jeta' konvenuta a[[ixxiet jew dolozament jew b'negligenza grossolana meta hija g]amlet xog]ol li ma kienx skond l-arti u s-seng]a u ma kienx tal-kwalita' rikjesta u pattwita, kif ukoll wettqet l-imsemmija xog]olijiet bi traskuragni kbira, liema xog]olijiet, min]abba l-a[ir tas-so`jeta' konvenuta g]adhom ma tlestewx sallum;

Illi l-a[ir tas-so`jeta' konvenuta ikkaguna danni ngenti konsistenti fl-ammont im]allas s'issa g]all-manifattura u installazzjoni ta' l-imsemmi "timber suspended ceiling" u

g]all-ispejje\ li g]ad iridu ji[u inkorsi sabiex ji\\arma l-imsemmi soffitt difettuz u jintrama mill-[did, kif ukoll g]all-ispejje\ involuti f'shifting u relocation ta' l-impjegati, computers, telephones u g]amara waqt l-esekuzzjoni tax-xog]olijiet;

G]alhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex:

1. Tiddikjara li l-kuntratt t'appalt g]all-fornitura u installazzjoni ta' "timber suspended ceiling" bejn l-atturi u s-so`jeta' konvenuta ji[i rexiss u annullat u dana g]ar-ragunijiet fuq imsemmija;

2. Tiddikjara lis-so`jeta' konvenuta responsabbli g]ad-danni sofferti mill-atturi b]ala konsegwenza tal-ksur tal-kuntratt da parti tag]ha;

3. Tikkundanna lis-so`jeta' konvenuta sabiex tirrifondi s-somma ta' Lm17,050.60 li t]allset akkont tal-prezz, im]allas g]all-istess xog]ol bl-img]ax u tie]u lura l-imsemmi soffitt;

4. Tillikwida, okkorrendo b'nomina ta' perit, d-danni msemmija fit-tieni talba ta' din i`-`itazzjoni;

5. Tikkundanna lis-so`jeta' konvenuta sabiex t]allas id-danni hekk likwidati;

Bl-ispejje\ inkluzi dawk tal-protest gudizzjarju tal- 15 ta' Jannar, 2001, u bl-img]axijiet legali kontra s-so`jeta' konvenuta, li d-diretturi tag]ha huma n[unti g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi, flimkien mat-tliet (3) dokumenti mehmu\in mag]hom;

Rat in-Nota mressqa fil-5 t'Ottubru, 2001, li biha l-kumpannija m]arrka e``epiet:

Illi t-talbiet attri`i huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u g]andhom ji[u mi`]uda bl-ispejje\ kollha kontra l-atturi g]ar-ragunijiet segwenti:

Fl-ewwel lok illi mhux minnu illi s-so`jeta' konvenuta ma esegwitx ix-xog]ol tag]ha skond is-seng]a u l-arti u skond it-tender specifications u g]al kuntrarju esegwit ix-xog]olijiet kollha skond l-ispecifications lilha mog]tija u ta]t is-supervizjoni tal-periti u nies o]ra tekni`i ta' l-istess atturi u g]aldaqstant ma g]andhiex issegwi u tintlaqa' l-ewwel talba attri`i illi ji[i rexiss u annullat il-kuntratt ta' appalt bejn il-kontendenti;

Fit-tieni lok illi s-so`jeta' konvenuta mhix responsabbli g]all-ebda danni allegatament sofferti mill-atturi u ti`]ad kwalsiasi responsabbilita' gia la darba hija esegwit ix-xog]ol skond l-istruzzjonijiet u ta]t is-supervizjoni kompleta tan-nies tekni`i ta' l-atturi stess u g]alhekk huma infondati it-tieni, ir-raba' u l-]ames talba attri`i;

Fit-tielet lok illi kieku l-allegazzjonijiet kollha mag]mula mill-atturi huma veritieri, x'sens kien jag]mel illi fis-27 ta' Ottubru 1998, aktar minn seba' xhur wara li spi``aw ix-xog]olijiet de quo, l-atturi g]amlu pagament ie]or akkont lis-so`jeta' attri`i fl-ammont ta' Lm5132.28 u x'sens kien jag]mel lill-atturi illi wara li tlestew ix-xog]olijiet li minnhom tant qeg]din issa jilmentaw, jag]mlu pagament totali ta' Lm17,050.60c,]las f''valur g]ola mill-prezz tat-tender originali;

Fir-raba' lok, illi fuq kollox il-pagamenti dejjem saru wara illi l-periti u l-persuni tekni`i ta' l-atturi jkunu approvaw il-]las fuq ix-xog]ol li huma jkunu raw u spezzjonaw. Flok ma saru ilmenti, sar l-approvazzjonijiet g]all-]las, u g]alhekk illi hija issa nfondata fil-fatt u fid-dritt it-tielet talba attri`i g]ar-rifuzjoni tas-somma kollha [ia m]allsa mill-attrui lis-so`jeta' konvenuta;

Salv e``ezzjonijiet ulterjuri;

Bl-ispejje\ kollha kontra l-atturi li huwa minn issa n[unti g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija m]arrka;

Rat it-talba rikonvenzjonali mressqa mill-kumpannija m]arrka fl-istess att li bih tressqet in-Nota tal-E``ezzjonijiet u fejn din ippremettiet:

Illi s-so`jeta' konvenuta tixtieq tipprevalixxi ru]ha mill-kaw\a ta' l-atturi sabiex tistitwixxi din il-kontro-talba;

Illi s-so`jeta' konvenuta esegwit xog]olijiet ta' installazzjoni ta' timber suspended ceiling fl-Uffi``ju tal-Prim Ministru, fil-Ber[a ta' Kastilja, il-Belt Valletta skond specifications u t-tender acceptance tad-29 ta' Ottubru 1997 u xog]olijiet o]ra extras illi [ew bzonn fil-kors tax-xog]olijiet mag]mula, kollha approvati mill-atturi;

Illi l-atturi]allsu sal-lum, g]ax-xog]olijiet mag]mula mis-so`jeta' konvenuta kif hawn fuq imsemmi, is-somma ta' sbatax-il elf u ]amsin liri maltin u sittin `entezmu (Lm17,050.60) mill-kont globali ta' g]oxrin elf, tmien mija u]amsa u sebg]in liri maltin u tmienja u sittin `entezmu (Lm20,875.68) - statement anness - sabiex fadal bilan` x'jit]allas mill-atturi lis-so`jeta' konvenuta ta' tlett elef, tmien mija u ]amsa u g]oxrin liri maltin u tmien `entezmi (Lm3825.08);

Illi l-atturi [ew interpellati sabiex i]allsu dan l-ammont lis-so`jeta' konvenuta pero baqg]u inadempjenti;

Jg]idu g]alhekk l-atturi, g]aliex m'g]andhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara illi s-so`jeta' konvenuta g]andha tie]u ming]and l-atturi fis-somma ta' tlett elef tmien mija u ]amsa u g]oxrin liri maltin u tmien `entezmi (Lm3825.08) bilan` minn somma akbar ta' g]oxrin elf tmien mija u ]amsa u sebg]in liri maltin u tmienja u sittin `entezmu (Lm20,875.68), pre\z ta' xog]ol mag]mul mis-so`jeta' konvenuta skond it-tender hawn fuq imsemmi tad-29 ta' Ottubru 1997;

2. Tikkundanna lill-atturi sabiex i]allsu lis-so`jeta' konvenuta is-somma ta' tlett elef tmien mija u ]amsa u g]oxrin liri maltin u tmien `entezmi (Lm3825.08) g]ar-ragunijiet hawn fuq premessi;

Bl-ispejje\ kollha, kontra l-atturi li huma minn issa n[unti g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-kumpannija rikonvenjenti Fithome Limited;

Rat in-Nota mressqa fit-23 t'Ottubru, 2001, li biha l-atturi rikonvenuti e``epew:

1. Preliminarjament l-inammissibilta tal-kontro-talba tas-So`jeta' konvenuta u dana a tenur tal-Artikolu 460 tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili;

2. Illi ming]ajr pregudizzju g]as-suespost, il- kontro-talba mag]mula mis-So`jeta' Fithome Limited hija nfondata fil-fatt u fid-dritt, billi x-xog]olijiet, inkluzi l-*extra works*, li [ew esegwiti da parti s-So`jeta' Fithome Limited, ma sarux skond l-ispecifications u skond l-arti u s-seng]a u g]alhekk s-soffitt huwa difettuz u l-obbligi kontrattwali tas-so`jeta' Fithome Limited m'humiex adempiti, tant li l-esponenti kellhom jintavolaw il-pro`eduri odjerni, u m'hux talli ma jista' jigi pretiz ebda]las addizzjonali kif

mitlub fir- rikonvenzjoni izda talli huwa l-kaz illi l-kuntratt ji[i rexiss u s-so`jeta' Fithome Limited ti[i ordnata t]allas id-danni kif mitlub fi`-`itazzjoni;

3. Salv e``ezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-atturi rikonvenuti;

Rat id-Degriet tag]ha tad-19 ta' Frar, 2002, li bih]atret b]ala perit tekniku u g]all-finijiet spe`ifi`i hemm imsemmija lill-Perit Arkitett Joseph Mizzi sabiex jirrelata dwar l-istat tas-soffitt mertu tal-ka\ u dwar passi rimedjali li jistg]u jittie]du biex jitne]]a l-perikolu li jista' jippre\enta fl-istat tieg]u;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-e``ezzjoni preliminari tal-atturi rikonvenuti dwar is-siwi tal-kontro-talba tal-kumpannija m]arrka;

Rat l-atti kollha tal-kaw\a;

Rat id-Degriet tag]ha tad-19 ta' Frar, 2002, li bih]alliet il-kaw\a g]al-lum g]ad-de`i\joni dwar l-imsemmija e``ezzjoni;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni fejn qieg]ed jintalab li ji[i dikjarat li appalt mog]ti lill-kumpannija m]arrka biex twa]]al soffitt f'uffi``ini pubbli`i ma twettaqx minnha kif iridu s-seng]a u l-arti u li, min]abba f'hekk, l-atturi [arrbu danni u]sara li tag]hom iridu kumpens ming]andha;

Illi, g]al din l-azzjoni, il-kumpannija attri`i laqg]et b'g]add ta' e``ezzjonijiet biex iwarrbu x-xiljiet mag]mulin kontriha,

imma \iedet ukoll tressaq talba rikonvenzjonali min-na]a tag]ha g]al]las li hija tg]id li g]ad fadlilha tir`ievi ming]and l-atturi, g]all-istess appalt;

Illi, min-na]a tag]hom, l-atturi rikonvenuti qeg]din jg]idu li t-talba rikonvenzjonali ma tiswiex g]aliex il-kumpannija m]arrka naqset li t]ares dak li jg]id l-artikolu 460 tal-Kap 12;

Illi hija dwar din l-e``ezzjoni tal-atturi li qeg]da ting]ata din id-de`i\joni;

Illi l-artikolu 460 li fuqu din l-e``ezzjoni hija msejsa huwa wa]da mid-dispo\izzjonijiet li l-li[i tikkontempla fir-rigward ta' pro`eduri [udizzjarji li fihom ikun imda]]al il-Gvern. F'din l-g]amla ta' pro`eduri, il-Gvern huwa mog]ti mil-li[i `erti privile[[i. Min]abba f'hekk, u billi dawn id-dispo\izzjonijiet huma ta' natura partikolari, g]andhom jitqiesu b]ala e``ezzjoni g]ar-regoli [enerali pro`edurali u fl-istess waqt jit]addmu fi ]dan il-qafas s]i] ta' dak li jipprovdi l-Kodi`i tal-Pro`edura;

Illi r-regola ewlenija li jag]mel l-artikolu 460 tal-Kap 12 hija li ebda kaw\a jew pro`ediment ma jista' jittie]ed kontra l-Gvern jew awtorita' mwaqqfa bil-Kostituzzjoni qabel ma jkunu g]addew g]axart (10) ijiem min-notifika lilhom ta' ittra uffi`jali jew protest [udizzjarju li biha l-Gvern jew dik l-awtorita' tintalab tag]mel (jew tieqaf milli tkompli) xi]a[a li tkun il-mertu tal-kaw\a jew tal-pro`edura m]arsa b'dan l-artikolu. Din ir-regola g]andha l-e``ezzjonijiet tag]ha, ukoll imfissra fl-artikolu 460;

Illi fil-ka\ tal-lum, l-atturi qeg]din jg]idu li, qabel ma ressqet il-kontro-talba tag]ha, il-kumpannija m]arrka ma kienet qatt bag]titilhom ittra uffi`jali jew protest [udizzjarju li talabhom i]allsu s-somma li tifforma l-mertu tal-kontro-talba. G]alhekk, l-atturi jis]qu li l-kontro-talba, b]ala wa]da mill-pro`eduri milquta bit-t]addim tal-artikolu 460, ma tiswiex. Min-na]a tag]ha, il-kumpannija m]arrka ma `a]ditx li fil-fatt ma kienet qatt interpellat lill-atturi b'att [udizzjarju;

Illi, madankollu, l-argument ewlieni tal-kumpannija m]arrka kontra dak li je`epixxu l-atturi jinbena fuq dak li jipprovdi l-a]]ar paragrafu tas-sub-artikolu (2) tal-artikolu 460;

Illi mill-kliem iebes ta' dak l-artikolu jo]ro[`ar li mhux talli att [udizzjarju (li mhux ittra uffi`jali jew protest [udizzjarju) ma jiswiex u ma jistax jitmexxa 'l quddiem kontra l-Gvern, awtorita' jew persuna pubblika, kif ing]ad, i\da li lanqas biss imissu jit]alla jitressaq mir- Re[istratur tal-Qrati. Il-li[i tu\a l-kliem "ippre\entat", "jittie]du jew jinbdew" u "mitlub", li lkoll juru bid-dieher li l-]sieb tal-le[islatur kien li l-atti mressqa jintlaqtu mortalment mill-bidunett;

Illi f'g]add ta' sentenzi li ng]ataw minn dawn il-Qrati fit-tifsir li huma taw lil dan l-artikolu, ing]ad dejjem li l-azzjonijiet li ma jaqg]ux ta]t il-morsa tal-imsemmi artikolu 460 huma dawk li jissemmew b'mod tassattiv fis-subartikolu (2) ta' dak l-artikolu. Kull azzjoni o]ra li taqa' 'l barra minn dawk il-ka\ijiet spe`ifi`i trid tabilfors tg]addi mill-g]arbiel preventiv tal-interpellazzjoni [udizzjarja u l-mog]dija ta' \mien ta' g]axart ijiem minn mindu l-Gvern, awtorita' jew persuna pubblika tkun laqg]et g]andha dak l-att [udizzjarju interpellatorju;

Illi m'hemm l-ebda dubju wkoll li l-atturi jaqg]u ta]t it-tifsira ta' "persuna li jkollha kariga pubblika" li g]aliha japplika l-artikolu 460(1);

Illi din il-Qorti, madankollu, tqis li fil-ka\ li g]andha quddiemha, l-att (ji[ifieri l-kontro-talba) mhux biss tressaq, imma t]alla jimxi 'l quddiem. Dan in-nuqqas wa]du ma jservix biex dak li ma jiswiex i[ibu jiswa[1], imma jista' jkun indikattiv]afna jekk fil-fatt jirri\ulta li l-att promotur mhux milqut minn nullita';

[1] Ara P.A. **25.1.1991** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Ines Calleja et vs Gaetano Spiteri et*** (Kollez. Vol: **LXXV.iii.666**)

Illi l-Qorti tqis ukoll li, skond ma ng]ad f'sentenzi ta' dawn il-Qrati, dan il-privile[[pro`edurali huwa wie]ed ta' ordni pubbliku, u l-persuni li favurihom japplika lanqas jistg]u jirrinunzjaw g]alih jew ma jinsistux i\jed dwaru, minbarra l-fatt li l-kwestjoni tista' titqajjem mill-Qorti *ex ufficio*[2];

Illi l-Qorti]asbet fit-tul dwar din il-formulazzjoni u fittxet ukoll l-g]ejjun li fihom tnissel l-imsemmi artikolu 460. L-ewwel]a[a li tolqot l-g]ajn fis-subartikolu (1) tal-artikolu 460, u li to]ro[mill-ewwel kliem tieg]u, hija li dan huwa su[[ett g]al dak li jistabilixxi s-subartikolu (2). Jekk is-subartikolu (2) g]andu dispo\izzjoni li tmur kontra s-subartikolu (1), jipprevali s-subartikolu (2). It-tieni karatteristika hi li, kif di[a' ng]ad i\jed 'il fuq, l-imsemmi artikolu huwa privile[[pro`edurali mog]ti lill-Gvern f'kaw\i li fihom ikun im]arrek, liema privile[[ [ie mfisser li japplika g]al kull g]amla ta' att [udizzjarju li bih jinbdew pro`edimenti kontra l-Gvern. G]alkemm idda]]al fis-sistema pro`edurali Malti bl-Att VII tal-1981, re[a' [ie mibdul xi ftit bil-bidliet li se]]ew bl-Att XXIV tal-1995, i\da mhux b'mod radikali;

Illi l-Qorti tag]raf li kien hemm \mien meta l-fehma tal-Qrati kienet sa]ansitra li att [udizzjarju mressaq b]ala bidu ta' kaw\a kontra l-Gvern li ma jintweriex li kien pre`edut minn ittra uffi`jali jew protest kif jing]ad fl-artikolu 460, mhux biss huwa null imma inestistenti g]ax ir-Re[istratur ma jmissux imqar jilqag]hom meta jitressqu quddiemu[3]. Minbarra dan, ing]ad li, proprju min]abba l-kliem u\at fl-artikolu in kwestjoni, n-nullita' li j[ib in-nuqqas ta']arsien tal-pro`edura li g]andha ssir qabel ma jin[ieb 'l quddiem l-att ta`-`itazzjoni hija wa]da assoluta li mhix sanabbli tal-pro`ediment kollu mhux biss fil-konfront tal-Gvern im]arrek imma wkoll, jekk ikun il-ka\, fil-konfront tal-im]arrkin l-o]rajn ukoll, anke jekk dawn ma jistg]ux minn jeddhom jinvokaw dak il-privile[[f'isimhom[4];

---

[2] Ara P.A. FGC: **7.5.1999** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Dominic Savio Spiteri vs Onor. Prim Ministru et***

[3] Ara P.A. FGC: **5.2.1999** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Joseph Bellizzi vs Avukat {enerali***

[4] Ara P.A. FGC: **22.6.1992** fil-kaw\a fl-ismijiet ***Avukat Dr. Louis Vella et vs Ronald Grech et***

Illi b'\ieda ma' dan wie]ed g]andu jqis ukoll jekk l-a]]ar paragrafu tas-subartikolu (2) tal-artikolu 460 jo]loqx e``ezzjoni o]ra g]al dak li jiddisponi s-subartikolu (1) u, f'ka\ affermattiv, jekk imissux jitqies biss fid-dawl tal-erba' (4) ka\ijiet ma]suba fl-istess sub-artikolu jew inkella g]al rasu, daqslikieku il-fatt innifsu li "g]andha ti[i m]arsa pro`edura partikolari" jikkostitwixxi rabta og]la ta' t]aris pro`edurali li lanqas il-Gvern, l-awtorita' jew il-persuna pubblika privile[[jati m'huma me]lusa li jwarrbu fi pro`eduri mibdijin kontra tag]hom;

Illi, meta jitqiesu dawn i`-`irkostanzi kollha, din il-Qorti ssib li trid tibqa' titqabad mal-kwestjoni dwar jekk il-privile[[pro`edurali ta]t e\ami, b]ala e``ezzjoni g]ar-regola [enerali li l-Qrati ~ivili g]andhom jie]du konjizzjoni tal-kaw\i kollha li jaslu quddiemha[5], japplikax g]all-pro`edura tal-kontro-talba li issa g]andha quddiemha. Jekk huwa minnu li l-g]an ewlieni (jekk mhux wa]dien) li g]alih da]al l-imsemmi artikolu fil-Kodi`i tal-Pro`edura fl-1981 kien dak li jag]ti lill-Gvern, awtorita' jew persuna pubblika \mien biex jista' jindirizza l-ilment imressaq bl-att [udizzjarju preventiv, allura wie]ed jista' jg]id li kull pro`edura li hija ma]suba li tinbeda kontra l-Gvern, xi awtorita' jew xi persuna pubblika li mhix pro`edura e\enti ta]t is-subartikolu (2) tal-artikolu 460, hija milquta b'din ir-regola;

Illi jrid jing]ad ukoll li, f'bosta aspetti, il-pro`edura tal-azzjoni rikonvezjonali hija wkoll e``ezzjoni g]ar-regola, fis-sens li hija f'`erti `irkostanzi biss imsemmija mil-li[i li l-kontro-talba tista' titressaq. Imma, ladarba tkun ammissibbli, il-li[i trid li l-azzjoni u l-kontro-talba jimxu daqslikieku kienu \ew[azzjonijiet li nbdew b]al kaw\i normali, u wkoll hekk jibqg]u mexjin f'ka\ li l-wa]da jew l-o]ra jitwaqqfu qabel waqthom minn min g]amilhom. Fuq kollox, fil-pro`edura tal-azzjoni rikonvenzjonali, l-im]arrek rikonvenjent mhux marbut ma']tie[a li jista' jressaq il-kontro-talba biss jekk qabel ikun interpella lill-attur b'att [udizzjarju;

[5] Art. 32(2) tal-Kap 12

Illi l-Qorti hija tal-fehma li l-*proviso* tas-subartikolu (2) tal-artikolu 460 japplika g]al dik il-pro`edura (inklu\ fiha t-terminu) li trid titwettaq f'termini jew modi ristretti u li, kieku kellu ji[i segwit il-pro`ediment tal-att [udizzjarju mag]dud mieg]u \-\mien tal-g]axart ijiem preventivi, bit-t]aris tag]ha l-parti titlef ir-rimedju mog]ti lilha jew b'mod ie]or issofri pre[udizzju li ma jistax ji[i sanat;

Illi, fil-ka\ tal-azzjoni rikonvenzjpnali, in-nuqqas tal-im]arrek li jag]\el jew li ma jag]\ilx li jressaq il-kontro-talba m'huwiex ta' xkiel g]alih li jressaq azzjoni ori[inali spe`ifika. L-istess benefi``ju tal-kontro-talba jista' jin]oloq ukoll jekk l-im]arrek iressaq azzjoni separata[6]. Fi kliem ie]or, ma hemm l-ebda pre[udizzju irrimedjabbli li jista' jbati l-im]arrek jekk kemm-il darba l-kontro-talba ma tkunx ammissibbli f'xi `irkostanza, g]aliex il-jedd tal-azzjoni tieg]u jibqa' bla mittiefes ta]t il-pro`edura "normali";

Illi, g]alhekk, il-Qorti fliet sewwa d-dispo\izzjoni tal-artikolu 460(2) u filwaqt li ssib li l-a]]ar paragrafu tieg]u huwa sintattikament marbut mal-erba' (4) g]amliet ta' pro`edura li jissemmew fih u ma jistax jittawwal jew ji[[ebbed b'analo[ija, hija waslet g]all-fehma li l-pro`edura ma]suba ta]t l-artikolu 396 tal-Kap 12 m'hijiex wa]da li tikkwalifika b]ala pro`edura e\enti skond l-artikolu 460(2)(d), u, b'effett ta' hekk, l-a]]ar paragrafu ta' dak is-sub-artikolu ma jidhirx li japplika g]aliha;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi:

Tilqa' l-ewwel e``ezzjoni tal-atturi g]all-kontro-talba tal-kumpannija m]arrka, u tiddikjara li l-istess kontro-talba ma tiswiex g]aliex ma saritx kif trid il-li[i; **te]les lill-atturi** milli

[6] Ara art. 402 tal-kap 12

jibqg]u i\jed fil-kaw\a dwar dik il-kontro-talba; u **tikkundanna lill-kumpannija m]arrka** t]allas l-ispejje\ marbuta ma' dik il-kontro-talba.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
16 ta' Mejju, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
16 ta' Mejju, 2002